

Πάντα τὰ ἔθνη

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΤΕΥΧΟΣ
Τομ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.
Αριθμός Άδειας
9

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1/2007 ΚΕΜΠΛΑ.
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 3536

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΣΤ' - ΤΕΥΧΟΣ 103
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Τό άσανσέρ καί οί... μπουκαρού...

Στό 102ο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ «Πάντα τά Ἔθνη» –(Ἀπρίλιος-Μάιος-Ἰούνιος 2007)– μέ πολύ ἐνδιαφέρον ἀνέγνωσα τό ἄρθρο τοῦ Θεοφιλέστατου Ἐπισκόπου Ζήλων κ. Ἀμβροσίου μέ τίτλο: «Ἱεραποστολικοί Προβληματισμοί». Ὁμολογῶ ὅτι χάρηκα καί προβληματίστηκα μαζί.

Χωρίς νά γνωρίζω ἤ νά ἔχω ποτέ συναντήσει τόν Θεοφιλέστατο ἅγιο Ζήλων μέ πολύ σεβασμό, –καί ἄς μοῦ συχωρήσει τό θάρρος– θά τοημοῦσα νά κάνω κάποιες παρατηρήσεις, ἐφόσον ἡ καταγραφή τῶν τεσσάρων σημείων, πού συνθέτουν τό ἄρθρο, γίνεται μέ τήν προοπτική νά προκληθεῖ ἕνας «καλόπιστος διάλογος» καί αὐτόν τόν διάλογο θά μπορούσα νά τόν χαρακτηρίσω ὄχι κατ' ἀνάγκη κριτικό, ἀλλά συμπληρωματικό.

Θεοφιλέστατε,

Οἱ νύξεις καί οἱ προβληματισμοί σας εἶναι καίριοι καί σημαντικοί, καθώς καί οἱ παρατηρήσεις σας ἐπί διαφόρων θεμάτων. Θά ἀποτοημοῦσα νά χωρίσω τίς παρατηρήσεις σας σέ:

α) Αὐτές πού ἀπνηχοῦν μιά γενική ἤ εἰδική κατάσταση στόν Ἱεραποστολικό χώρο.

β) Σ' αὐτές πού εἶναι μέν δυνατόν νά ἐφαρμοστοῦν, ἀλλά δέν θά ἐφαρμοστοῦν ποτέ, ἄν δέν ἐπέλθει μιά ριζική ἀλλαγὴ στό πῶς σκεπτόμεθα γιά τήν Ἱεραποστολή.

Μερικές βέβαια παρατηρήσεις σας μπορούν νά ἐφαρμοστοῦν σέ κάποιους Ἱεραποστολικούς ἀγρούς, ἀλλά δέν μπορούν νά γενικευτοῦν σέ κάθε Ἱεραποστολικό ἀγρό.

Μερικές ἄλλες εἶναι, πάλιν, παρατηρήσεις ἐξ ἀποστάσεως δηλ. χωρίς ἄμεση ἐμπειρία, ἀλλά ἔμμεση γνώση, σέ ἐπίπεδο κοινῆς πληροφορήσεως ὅπως ἄλλωστε σημειώνετε καί ἐσεῖς ὅτι εἶναι παρατηρήσεις ἐπί τῶν Ἱεραποστολικῶν περιοδικῶν.

- *Γιά τήν Ἑλληνική γλώσσα.*

Σέ μερικές ἄλλες παρατηρήσεις σας θά μπορούσα νά διευκρινίσω κάποια πρακτικά πράγματα, ὅπως στό θέμα τῆς διδασκαλίας τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας.

Στό Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας στό Καμερούν εἶναι βασικό μάθημα ἡ ἐλληνική γλώσσα καί τοῦτο ὄχι γιά νά μεταφέρουμε τά ἀγαθά καί τίς ἀξίες τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλά γιά νά ὑποβοηθήσουμε τίς λειτουργικές ἀνάγκες τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων.

Γνωρίζετε ὅτι στήν Κεντρική Ἀφρική ἡ πλειονότης τῶν

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καμερούν κ. Γρηγορίου

κρατῶν χρησιμοποιοεῖ τή γαλλική γλώσσα, πού εἶναι καί ἡ ἐπίσημη γλώσσα. Εἶναι αὐτονόητο ὅτι εἶναι καί γλώσσα τῆς Ἱεραποστολῆς. Γιά τίς λειτουργικές ἀνάγκες χρησιμοποιοῦνται κατά λέξη μεταφράσεις τῶν Μηναιῶν, Παρακλητικῆς καί λοιπῶν βιβλίων στήν γαλλική.

Στήν ἐλληνική γλώσσα ἡ ὑμνογραφία ἀκολουθεῖ τό μουσικό μετρικό-τονικό σύστημα τῶν ἤχων τῶν τροπαρίων, προσομοίων, δοξαστικῶν κ.λπ. Ἡ κατά λέξη μετάφραση τῶν ὕμνων στή γαλλική δέν εἶναι δυνατόν νά συμπίπτει τονικά καί μετρικά μέ τό μουσικό τύπο στήν ἐλληνική γλώσσα λόγῳ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο γλωσσῶν.

Ἕνας ὑποψήφιος Ἱερέας ἡ Κατηχητής διδάσκει τήν ἐλληνική γλώσσα στό ἐπίπεδο νά μπορεῖ νά διαβάξει τονικά ἕνα τροπάριο καί νά συλλαβίσει κατόπιν τή μετρική τῶν στίχων καί νά βρεῖ τή μουσική τους «φόρμα» καί κατόπιν νά μεταφέρει, νά προσαρμόσει τό μουσικό μέτρο στήν ἀντίστοιχη μετάφραση τοῦ τροπαρίου στήν γαλλική ὑπερτονίζοντας ἤ μειώνοντας τή χρονική διάρκεια κάποιων μουσικῶν συλλαβῶν.

Βέβαια, τό ὄλο ἐγχείρημα εἶναι δύσκολο καί ἐπίπονο, ἀλλά δημιουργεῖται ἀπό πρακτική λειτουργική ἀνάγκη.

Δυστυχῶς μέσα στήν παραδοσιακή ἀφρικανική μουσική τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς δέν ὑπάρχει κάτι ἀντίστοιχο οὕτως ὥστε νά ἐπιλέξουμε ὀκτώ σοβαροῦς ἤχους παραπλησίους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς καί νά τοῦς καθιερώσουμε σάν ἤχους τῆς λειτουργικῆς ζωῆς. Μέ αὐτό τό πνεῦμα ἡ ἐλληνική γλώσσα ὑποβοηθεῖ τή γλώσσα τῆς Ἱεραποστολῆς χωρίς νά τήν ὑποτιμᾷ ἤ νά τήν καταργεῖ. Γιά μετάφραση τῆς ὑμνογραφίας σέ διαλέκτους δέν γεννᾶται θέμα, διότι ἐκ τῶν πραγμάτων καί οἱ μεταφράσεις τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι δυσκολότατες, διότι οἱ διάλεκτοι εἶναι μὴ γραπτές γλώσσες καί ἐμπεριέχουν φωνητικά σχήματα καί γράμματα τά ὁποῖα δέν μεταφέρονται ἠχητικά μέ τό λατινικό ἀλφάβητο γαλλικῆς ἢ ἀγγλικῆς ἐκφορᾶς τῶν γραμμάτων.

- *Γιά τόν τρόπο λειτουργίας τῶν φορέων ὑποστηρίξεως τῆς Ἱεραποστολῆς.*

Δυστυχώς, όπως και έσείς γνωρίζετε πολύ καλά, στον χώρο απ' όπου προερχόμαστε εκκλησιαστικώς δεν υπάρχει καμιά συστηματική μορφή σπουδής για την Ίεραποστολή. Φταίει γι' αυτό η έσφαλημένη Έκκλησιολογία μας; Ή αδιαφορία μας για τη σημαντικότητα της Έκκλησιολογίας μας; Ή οργάνωση της εκκλησιαστικής μας παιδείας σε ένορικό επίπεδο; Ή δυσλειτουργία των Θεολογικών και Ίερατικών Σχολών πάνω σε Ίεραποστολικά θέματα; Μπορεί όλα αυτά να φταίνε... όπως και πολλή άλλα.

Τό γεγονός όμως, παραμένει ως εξής: επαφίεται στην ευαισθησία του κάθε ιεραποστολικώς εργαζομένου να βρει τά απαραίτητα εφόδια για να εξέλθει στον κάθε Ίεραποστολικό αγρό. Ή ακόμα και αν εξέλθει χωρίς εφόδια να τά αναζητήσει στην βοήθεια του Θεού πάνω στην πράξη και πρακτική της Ίεραποστολής.

Ή εξ εκκλησιαστικής ή ιδιωτικής πρωτοβουλίας, ή προσωπικής κλήσεως έναρξη της ιεραποστολής τις περασμένες δεκαετίες είχε σαν αποτέλεσμα, όπως ήταν αναμενόμενο σε παρόμοιες ενέργειες, να συνδεθεί η πρώτη έντυπωση περί Ίεραποστολής, στο ευρύ κοινό του Όρθοδόξου χώρου, με τά πρόσωπα και τις προσωπικότητες των πρωτοπόρων. Εκεί επάνω σ' αυτήν την πρώτη έντυπωση στήθηκε και όλο τό σκηνικό της ανάγκης και του τρόπου λειτουργίας των μετόπισθεν, δηλαδή της ήθικης και υλικότεχνικής υποστηρίξεως του ιεραποστολικού έργου.

Έτσι παρατηρούμε, δυστυχώς, τά φαινόμενα των «*προσωποπαγών*» ιεραποστολικών προσπαθειών και των προσωπικών προτιμήσεων βοήθειας κάποιων ιεραποστολών και όχι γενικά του εκκλησιαστικού γεγονότος που ονομάζεται «*Ευαγγελισμός των Έθνών*».

Σ' αυτήν τη ρίζα θά πρέπει να αναζητηθεί και η απόρριψη κάθε Ίεραποστόλου που προσπαθεί να λειτουργήσει και να προαγάγει τό ιεραποστολικό έργο με τρόπους και ενέργειες διαφορετικές ή ανόμοιες της πρακτικής των πρωτοπόρων προσωπικοτήτων της Όρθοδόξου Ίεραποστολής. Θά σας αναφέρω ένα μικρό χαρακτηριστικό παράδειγμα. Με ελάχιστη εμπειρία, αλλά με πολλή αγάπη και πίστη στην ιδέα της Ίεραποστολής ανέλαβα την διαποίμανση της ιεραποστολικής Μητροπόλεως Καμερούν πριν σχεδόν τρία χρόνια.

Με την πρώτη επαφή της ιεραποστολικής πραγματικότητας διαπίστωσα την μεγάλη ανάγκη της υλικότεχνικής υποστηρίξεως της Ίεραποστολής. Και τουτο βέβαια, όχι για να δημιουργηθεί ένα έργο κοινωνικής προνοίας, αλλά γιατί σε κάποιες περιοχές των δραστηριοτήτων μας υπάρχει ένα τεράστιο μηδέν, που απορροφά τά πάντα.

Δύσκολο να τό μεταφέρεις με λόγια και ακόμα δυσκολότερο να μεταφέρεις τις διαστάσεις του.

(Έδώ επιτρέψατέ μου να κάνω μιά παρένθεση:

Δέν εγκαταλείπουμε τον Λόγο του Θεού για να διακονήσουμε τράπεζες, όπου οι πλούσιοι των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων προσφέρουν στους φτωχούς και συντρώγουν μαζί τους και έχουν τά πάντα κοινά, διακονούμε τράπεζες όπου δέν υπάρχει τίποτα για να θραφεί ό λαός του Θεού, ό άνθρωπος...).

Τό κήρυγμα της Αναστάσεως, ή υπόσχεση της πατρότητας και συναίσθηση του Ίεπισκόπου είναι που συστρέφουν τά σπλάγχνα του για να στραφεί με κάθε μέσο ενάντια σε κάθε θάνατο.

Με την πρώτη επαφή, λοιπόν, με την ιεραποστολική πραγματικότητα διαπίστωσα και κατέγραψα ανάγκες και έλλείψεις. Σχεδίασα ένα βραχυπρόθεσμο και ένα μακροπρόθεσμο πρόγραμμα αναγκαίων έργων και ενεργειών και εφοδιασμένος με αυτές τις παρατηρήσεις μου έπισκέφθηκα διάφορους φορείς προς περισυλλογή βοήθειας.

Δέν θά σταθώ στις ταπεινώσεις τις όποιες υπέστην και στις απογοτεύσεις μου, τις όποιες σήμερα βλέποντάς τις από μία χρονική απόσταση, –αν και δέν μπορώ ακόμα να τις εξηγήσω–, τις αποδέχομαι όμως, σαν ένα βάπτισμα στην άγνοια των πολλών ακόμα και των ειδικών της ιεραποστολικής πραγματικότητας.

Μεταξύ των πολλών μου έπισκέψεων συνήντησα και έναν γηραιό και καταξιωμένο εργάτη του Ευαγγελίου, που είναι επικεφαλής ενός φορέως υποστηρίξεως της ιεραποστολής.

Με δέχθηκε με αγάπη. Του εξέθεσα τά προβλήματά μου και του ζήτησα οικονομική βοήθεια για την οργάνωση ενός Θεολογικού Σεμιναρίου για υποψηφίους ιερείς και στελέχη του ιεραποστολικού έργου που γνωρίζετε πόσο σημαντικό ρόλο παίζει στην πρόοδο και ποιότητα της κάθε Ίεραποστολής και βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο. Με άκουσε με προσοχή –πιστεύω– και κατόπιν με συμβούλεψε για τον τρόπο και τό πλαίσιο της συνεργασίας μας. Μοι έίπε ότι μπορούν κατά ένα ποσοστό να βοηθήσουν την προσπάθεια αυτή αρκεί να υπάρχει διαφάνεια και αποδεικτικά στοιχεία των εξόδων μας.

Συμφώνησα χωρίς καμιά αντίρρηση.

Κατόπιν μοι ανέφερε κάποιο παράδειγμα για να κατανοήσω καλύτερα τό ζητούμενο.

«Πριν μερικούς μήνες βοηθήσαμε μιά ιεραποστολή σε κάποια άκρη της γής... (σ.σ. ή άκρη αυτή της γής έχει ένα πολιτιστικό επίπεδο και μιά αναπτυξιακή πρόοδο μεγαλύτερη των λεγομένων προηγμένων κρατών). Έίχε κατασκευαστεί ένα εκκλησιαστικό ιεραποστολικό κτίριο και υπηλείπετο ή δαπάνη του άσανσέρ... Καλήψαμε αυτή τη δαπάνη κατόπιν αιτήσεως των Ίεραποστολών και οι Ίερα-

πόστολοι άμέσως μās έστειλαν τή σχετική άπόδειξη τής εταιρείας πού έγκατέστησε τό άσανσέρ και διαπιστώσαμε τήν ύποδειγματική διαφάνεια, πού ύπάρχει στήν συγκεκριμένη Ίεραποστολή...».

Ό τονισμός ήταν ιδιαίτερος στό «*άπόδειξη τής εταιρείας*» δηλαδή, όχι τοϋ Έκκλησιαστικού προσώπου ή ύπευθύνου τής Ίεραποστολής.

Όμοιογώ ότι τό παράδειγμα μέ άφησε άναυδο...

Δέν ήξερα τί νά σκεφτώ ή πώς νά σκεφτώ... δέν είχα κανένα λόγο νά άμφισβητήσω τά περί διαφάνειας τών Ίεραποστολών... άλλα, ...άσυναίσθητα μου ήλθαν στή σκέψη μου οι αιωνόβιοι και συνάμα πρόχειροι άπέραντοι οικισμοί μέ τίς πλινθόκτιστες μπουκαρού τοϋ Β. Καμερούν, οι πρόσκαιρες ένορίες μας κάτω άπό δένδρα ή ένορίες χτισμένες και αυτές μέ πλινθους, ίδια και άπαράλληλα, όπως θά έκτίζοντο και τά χρόνια τής Παλαιάς Διαθήκης... και άπό τήν άλλη μεριά ένα ιεραποστολικό κτίριο σε μία άπό τίς πλέον προηγμένες χώρες μέ... τήν αίτηση για τήν άνάγκη τοϋ άσανσέρ...

Έκπληκτος και άφωνος άπό αυτόν τόν κυκεώνα αντιφατικών σκέψεων, πού δημιουργήθηκε μέσα μου άπό τά λόγια τοϋ συνομιλητοϋ μου και τίς προσλαμβάνουσες παραστάσεις τής άφρικανικής ιεραποστολικής πραγματικότητας! Δέν άπήντησα τίποτα... ευχαρίστησα για τήν φιλοξενία και άποχώρησα προβληματισμένος...

Άργότερα ύπέβαλλα μέ έπιστολή τό αίτημά μου, κατά τή συμβουλή τοϋ γηραιού έργάτου τοϋ ευαγγελίου και έκτοτε άναμένω...

Πέρασαν δύο χρόνια... καμιά άνταπόκριση...

Είπα μέσα μου: «*Μάλλον δέν είναι θέλημα Θεοϋ... κάποια άλλη σοβαρότερη άνάγκη ή... κανένα άλλο άσανσέρ θά παρενεβλήθη!!...».*

Δέν θά έπανερχόμεν ποτέ στό θέμα άν πάνω στά δύο χρόνια άναμονής δέν είχα μία κλήση στό Καμερούν άπό ένα ευρωπαϊκό κράτος...

Ήταν μία νεανική φωνή. Είχε βρει τό τηλέφωνο τής Μητροπόλεως άπό τό διαδίκτυο... Μοϋ έξήγησε ότι ήταν άπό τήν Ελλάδα, είχε τελειώσει τίς σπουδές στό συγκεκριμένο κράτος άπό όπου μέ καλοϋσε και τώρα έργαζόταν... είχε κάνει μία ύπόσχεση στον Θεό ότι άπό τά πρώτα χρήματα πού θά κέρδιζε θά έκανε ένα μέρος δωρεά στήν Ίεραποστολή...

Μέ ρώτησε άν μπορούμε νά δεχθούμε αυτήν τήν δωρεά... Άπήντησα θετικά.

Δεύτερη έρώτηση... «*Τά χρήματα αυτά θά τά χρησιμοποιήσετε στήν Ίεραποστολή;*»

Παραξευτέτκα άλλα δέν μπορούσα νά καταλάβω πού άποσκοπούσε ή έρώτηση...

Άπήντησα: «*Άν θέλετε νά χρησιμοποιηθούν για κά-*

ποιο συγκεκριμένο σκοπό π.χ. για τόν έξοπλισμό κάποιο Ναοϋ, για φάρμακα, για φιλανθρωπία μπορείτε νά μου τό πείτε και θά τό κάνουμε...».

Ή φωνή δίστασε για λίγο... και μετά άκούστηκε νά λέγει: «*Ξέρετε ή καταγωγή μου είναι άπό τό τάδε μέρος και στό τάδε μέρος ύπάρχει ένας γηραιός έργάτης τοϋ Ευαγγελίου... Ζήτησα κάποτε τή συμβουλή του για τήν ύπόσχεσή μου αυτή νά κάνω ένα μέρος τών πρώτων μου χρημάτων δωρεά στήν Ίεραποστολή και μέ απέληψε λιγάκι... Μοϋ είπε: «*παιδί μου τά χρήματα αυτά άν τά στείλεις εκεί πού ής, δέν θά τά χρησιμοποιήσουν για τήν Ίεραποστολή άλλα θά τά χρησιμοποιήσουν για νά πληρώσουν τό τηλέφωνο, τό νερό, τό ρεύμα τής Μητροπόλεως...».**

Και ξανά έμεινα άναυδος για τήν περί Ίεραποστολής ιδέα τοϋ γνωστοϋ μου γηραιού έργάτου τοϋ Ευαγγελίου...

Άναρωτιέμαι έκτοτε:

Μέ ποιόν τρόπο μπορεί ένας φορέας ύποστηρίξεως τής Ίεραποστολής νά άποδέχεται ότι ένα άσανσέρ σε ένα προηγμένο κράτος είναι άπαραίτητη άνάγκη για τήν προαγωγή τής Ίεραποστολής, ενώ μία Ίεραποστολή στήν Άφρική δέν έχει άνάγκη άπό ηλεκτρικό, νερό ή τηλέφωνο; (Ευτυχώς για τήν πραγματικότητα τής Μητροπόλεως μας, εις έπαινον και για τοϋ λόγου τό άληθές τό ρεύμα και τό νερό τής Μητροπόλεως μας τό έχει έπωμισθεί και τό πληρώνει έξ όλοκληρού ή Έλληνική Κοινότης τοϋ Γιαουντέ...).

Παρόλο πού ίσως φαίνεται ότι διακωμωδώ τήν άνάγκη τοϋ άσανσέρ, εν τούτοις τήν άποδέχομαι σαν άνάγκη σε κάποιο ιεραποστολικό κτίριο, άλλα δέν άποδέχομαι δύο μέτρα και δύο σταθμά για όποιαδήποτε Ίεραποστολή και θά έλεγα ότι αυτός ό τρόπος σκέψεως ή άξιολογήσεως τής κάθε ιεραποστολικής προσπάθειας είναι, επεικώς, άντικλησιαστικός.

Νομίζω είναι περιττό νά αναφέρω άλλο παράδειγμα άπό τά τόσα πολλά και καθημερινά...

Μάλλον ζοϋμε σε άλλους κόσμους ή τό Ευαγγέλιο πού κηρύττουμε είναι διαφορετικό... ή τό κατανοούμε διαφορετικά... Ή μάλλον μόνον έμεις μπορούμε και πρέπει νά καταλάβουμε ότι σ' αυτόν τόν μεγαλειώδη άγώνα, πού λέγεται Ευαγγελισμός τών Έθνών θά μείνουμε μόνον έως τέλους δίδοντας τουλάχιστον τήν μαρτυρία ότι ή Όρθόδοξη Έκκλησία δέν παρερμήνευσε τήν έντολή τοϋ Κυρίου «*πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά έθνη*» μέ ό,τι κόπο, πόνο και τίμημα μοναξιάς έμπεριέχεται στίς λέξεις αυτής τής έντολής, δηλαδή, και στό «*πορευθέντες*», και στό «*μαθητεύσατε*», και στό «*πάντα*», και στό «*έθνη*» ξεχωριστά και σ' όλες μαζί...

Ζητώ τήν συμπάθειά σας και άδελφικώς, σās άσπάζομαι εν Κυρίω.